

ADRODDIAD I'R PWYLLGOR IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL – GWEITHREDU DEDDF GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A LLESIANT (CYMRU) 2014.

Cefndir

1. Derbyniodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)¹ Gydsyniad Brenhinol ar y 1^{af} Fai 2014. Ei phwrpas yw pennu'r fframwaith cyfreithiol craidd ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol a gofal cymdeithasol yng Nghymru, er mwyn gweithredu'r polisi a gafodd ei ddatgan yn y Papur Gwyn *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy i Gymru: Fframwaith Gweithredu*². Bydd y Ddeddf yn trawsnewid y ffordd y caiff gwasanaethau cymdeithasol eu darparu drwy ddull sy'n canolbwyntio ar sicrhau'r canlyniadau sy'n angenrheidiol i hybu llesiant person – fel unigolyn, fel rhan o deulu ac fel rhan o'i gymuned.
2. Er mwyn gwneud hyn mae gofyn bod pobl yn cael mynediad at wybodaeth, cyngor a chymorth clir a bod eu llais hwy yn cael ei osod wrth ganol penderfyniadau ynglŷn â'u gofal a'u cymorth. Mae'r Ddeddf yn cyflwyno fframwaith statudol cryf ar gyfer amddiffyn oedolion, a threfniadau arweinyddiaeth genedlaethol ar gyfer diogelu pobl. Mae hefyd yn cydnabod y rôl allweddol a chwaraeir gan ofalwyr, drwy roi iddynt hwythau hawliau i gefnogaeth sy'n cyfateb i hawliau y bobl y maent yn gofalu amdanynt, a hefyd bwysigrwydd atal ac ymyrryd yn gynnar i helpu pobl i fyw'n annibynnol.
3. Er bod elfennau craidd y fframwaith deddfwriaethol newydd wedi eu hegluro ar wyneb y Ddeddf, deddf sy'n galluogi yw hon o ran natur a bydd yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru greu casgliad o is-ddeddfau, yn ogystal â chyhoeddi codau ymarfer a chanllawiau, i lenwi i mewn fanylion y system newydd a chefnogi ei gweithrediad.
4. Mae gweithredu yn mynd rhagddo yn unol â'r cynllun a luniwyd ar gyfer ymdrin â gweithrediad, gan ddelio â'r dull o ymgynghori ynghylch rheoliadau a'u gosod ynghyd â chodau ymarfer, a gytunwyd gan y Dirprwy Weinidog dros Wasanaethau Cymdeithasol. Roedd y dull gweithredu cyffredinol yn destun Datganiad gan y Gweinidog ar 16 Gorffennaf 2014³. Mae'r Gweinidogion wedi cytuno y dylai'r Ddeddf ddod i rym o fis Ebrill 2016.

¹ <http://www.legislation.gov.uk/anaw/2014/4/enacted>

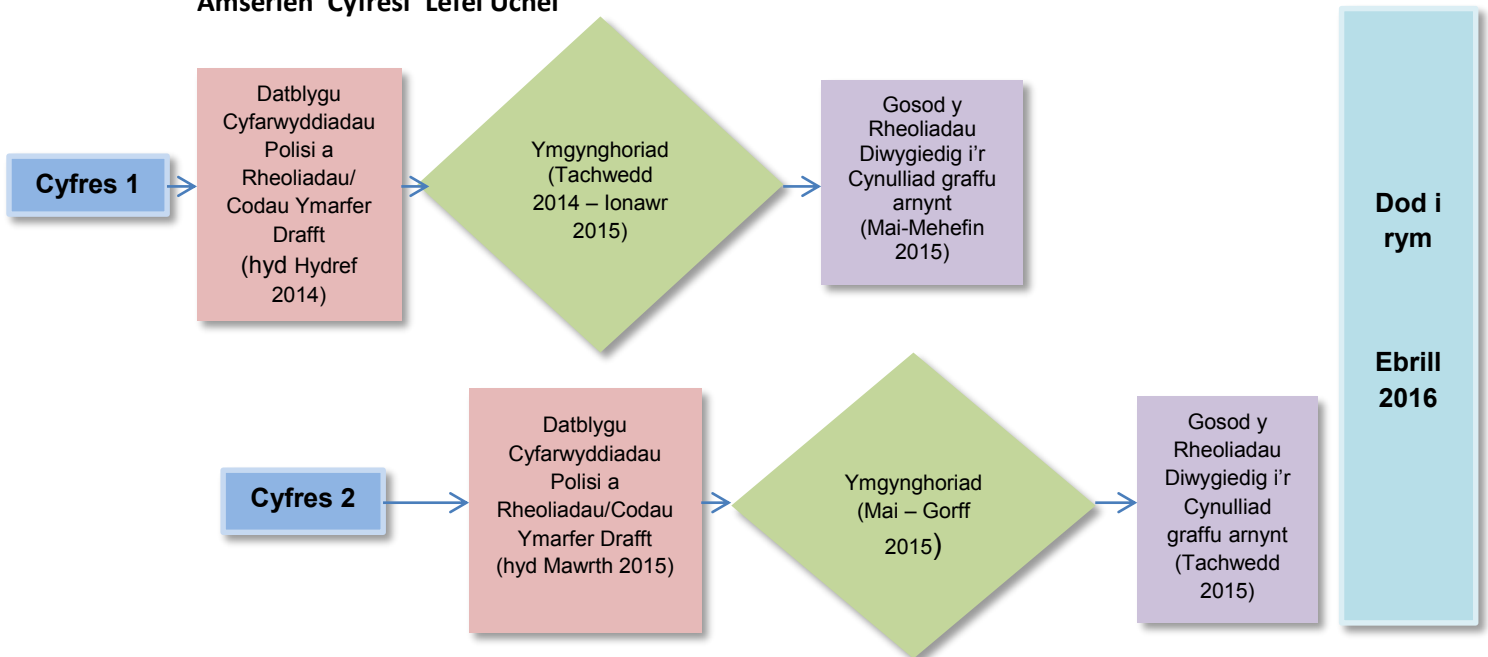
² <http://Cymru.gov.uk/topics/health/publications/socialcare/arweiniad1/services/?lang=en>

³ <http://Cymru.gov.uk/about/cabinet/cabinetstatements/2014/sswellbeing/?lang=en>

Gweithrediad: amserlen ar gyfer llunio is-ddeddfwriaeth dan y Ddeddf

5. Caiff y rheoliadau a'r codau ymarfer eu gosod fesul cam, gydag ymgynghoriad i gael ei gynnal ar y gyfres gyntaf o reoliadau (ynghyd â'u codau ymarfer a/neu ganllawiau statudol cysylltiedig) am ddeuddeg wythnos o fis Tachwedd 2014 i Ionawr 2015. Cynhelir dau ddiwyddiad ymgynghori, un yng Ngogledd Cymru ac un yn Ne Cymru, i gefnogi'r ymgynghoriad hwn. Wedyn, caiff y rheoliadau, fel y'u diwygiwyd yn dilyn yr ymgynghoriad hwn, eu gosod gerbron y Cynulliad ym mis Mai 2015. Mae'r gyfres hon yn cynnwys y rheoliadau ar gymhwysra o dan adran 32 y Ddeddf.
6. Ymgynghorir ynghylch ail gyfres o reoliadau yn ystod haf 2015, ac fe'u gosodir, ochr yn ochr â'r gyfres lawn o godau, gerbron y Cynulliad ym mis Tachwedd 2015.
7. Caiff memoranda esboniadol llawn ac asesiadau effaith rheoleiddiol eu gosod ochr yn ochr â'r rheoliadau yn eu cyfresi priodol.
8. Bydd yr amserlen hon yn sicrhau gweithredu'r Ddeddf yn llawn ac yn caniatáu iddi ddod i rym ym mis Ebrill 2016.

Amserlen 'Cyfresi' Lefel Uchel

9. Cyhoeddwyd datganiad cyfnerthedig o fwriad polisi ar gyfer y darnau mawr o is-ddeddfwriaeth o dan y Ddeddf ar 30 Ionawr 2014 ac fe'i defnyddiwyd yn sail i ddatblygu rheoliadau, canllawiau statudol a chodau ymarfer i ategu'r Ddeddf.
10. Mae'r darpariaethau craidd o fewn **cyfres 1** yn ymwneud â chymhwysra, asesu, cynllunio gofal a chefnogaeth a thaliadau uniongyrchol yn rhannau 2 i 4 o'r Ddeddf, ynghyd â diogelu (rhan 7) a

charcharorion a phreswylid arferol yn rhan 11. Mae'r gyfres hon yn cynnwys 13 set o reoliadau (a restrir yn **Atodiad A**), pedwar cod ymarfer, ac un ddogfen o ganllawiau statudol. Pennwyd amseriadau'r gyfres hon er mwyn ei gwneud yn bosibl creu'r fframwaith deddfwriaethol o gwmpas y darpariaethau allweddol hyn yn haf 2015, gan roi amser i'r sectorau gofal cymdeithasol ac iechyd addasu i'r gofynion newydd cyn iddynt gael eu gweithredu ym mis Ebrill 2016.

- 11 Cynhelir ymgynghoriad ar **Gyfres 2**, sy'n ymdrin yn bennaf â'r fframwaith ar gyfer gweithredu darpariaethau ynghylch talu am ofal yn rhan 5 y Ddeddf, a phlant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n cael eu lletya yn rhan 6, yn ystod haf 2015, gyda golwg ar gyflwyno'r rheoliadau, ynghyd â'r codau ymarfer ar gyfer y Ddeddf gyfan, ym mis Tachwedd 2015.

Gweithredu: datblygu'r is-ddeddfwriaeth sydd i gael ei gwneud o dan y Ddeddf

- 12 Gan gydnabod pwysigrwydd arbenigedd technegol y sector wrth ddatblygu'r Rheoliadau a'r Codau Ymarfer ar gyfer ymgynghori, sefydlodd y swyddogion, oedd yn arwain datblygiad polisi ar draws cyfres 1, Grwpiau Technegol a darparwyd mewnbyn ymgynghorol mewn perthynas â diogelu gan Banel Ymgynghorol Diogelu⁴. Darparodd y grwpiau hyn yr arbenigedd perthnasol i lywio datblygiad manwl cyfarwyddiadau polisi ar gyfer rheoliadau a chynnwys y Codau Ymarfer a'r canllawiau statudol. Cymerodd dros ddau gant o bobl ar draws llywodraeth leol, y GIG, darparwyd gofal preifat a'r trydydd sector ran yn y gwaith hwn, gyda golwg ar sicrhau ymgysylltiad ac arbenigedd ar raddfa eang. Gellir cael copïau o adroddiadau nifer o'r grwpiau technegol hyn ar wefan Llywodraeth Cymru⁵.
- 13 Daethpwyd ag aelodau'r grwpiau technegol ynghyd mewn digwyddiad i randdeiliaid, a gynhaliwyd ar 11 Medi 2014 ym Mhrifysgol Glyndwr, Wrecsam. Edrychai'r digwyddiad hwn yn benodol ar fater cysondeb ar draws y fframwaith deddfwriaethol oedd yn datblygu i hysbysu'r pecyn oedd yn cael ei gyflwyno ar gyfer ymgynghoriad.
- 14 Mae'r swyddogion sy'n arwain datblygiad polisi ar draws **cyfres 2** o'r rheoliadau a'r codau ymarfer wedi dechrau ffurfio Grwpiau Technegol neu fecanweithiau ymgysylltu eraill i lywio datblygiad a chwblhau'r polisi'n derfynol.

Integreiddio lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

⁴ <http://Cymru.gov.uk/topics/health/publications/socialcare/reports/advisory/?lang=en>

⁵ <http://Cymru.gov.uk/topics/health/socialcare/act/resources/draft-regulations/?lang=en>

- 15 Bwriad y Ddeddf yw hyrwyddo integreiddiad iechyd a gwasanaethau cymdeithasol. Fe'i datblygwyd drwy gydweithio'n agos â chydweithwyr yn y GIG a gyda chyfraniad brwd y Fforwm Partneriaeth cenedlaethol a'r Grŵp Arweinyddiaeth, sydd ill dau yn cynnwys cynrychiolwyr o'r sector iechyd yng Nghymru.
- 16 Mae pwyslais ar integreiddio a gweithio ar y cyd wedi ei ymgorffori'n benodol yn adran 165 y Ddeddf, sy'n ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG gydweithredu ag awdurdodau lleol a darparu gwybodaeth iddynt, pan ofynnir am hynny, i'w galluogi i gyflawni eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.
- 17 At hynny, mae yna nifer o ddyletswyddau y mae'r Ddeddf yn eu gosod yn benodol ar Fyrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG. Mae'r rhain yn ymwneud â meysydd fel *asesu a chynllunio ar gyfer poblogaeth ac unigolion, darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth, diogelu a thrafod a chydweithredu* ei hun. Rhestrir y dyletswyddau hyn yn **Atodiad B** y papur hwn.

Goblygiadau ariannol a'r cymorth ar gyfer gweithredu

- 18 Cytunodd y Dirprwy Weinidog blaenorol dros Wasanaethau Cymdeithasol a'r Prif Weinidog ar yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol (a'r Memorandwm Esboniadol y mae'n rhan ohono) mewn perthynas â'r Ddeddf a chyhoeddwyd hwn fel rhan o'r Memorandwm Esboniadol ar y Mesur pan gafodd ei gyflwyno ar 28 Ionawr 2013. Gosodwyd fersiwn diwygiedig gerbron ar 28 Ionawr 2014, ar ôl cwblhau cam 2. Cytunodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar Benderfyniad Ariannol y Mesur ar 8 Hydref 2013.
- 19 Caiff goblygiadau ariannol manwl gweithredu'r rheoliadau eu nodi yn yr Asesiadau Effaith Rheoleiddiol ar gyfer y setiau unigol o reoliadau, a ddatblygir i fod o gymorth gyda'r broses graffu. Mae'r sefyllfa hon yn gyson â'r Memorandwm Esboniadol fel y cafodd ei ddiwygio yng ngham 2. Byddwn yn edrych am wybodaeth i gyfrannu at yr asesiadau hyn fel rhan o'r broses ymgynghori.
- 20 Fel yr amlinellwyd yn natganiad ysgrifenedig y Cabinet ar 29 Ionawr ynghylch gweithredu⁶, mae grant o £1.5 miliwn ar gael i lywodraeth leol a phartneriaid, gan gynnwys Byrddau Iechyd Lleol a Chyddfederasiwn GIG Cymru, i ariannu gweithgarwch gweithredu yn 2014-15.
- 21 Mae'r grant hwn yn adeiladu ar yr hyn a ddarparwyd yn 2013-14 ond mae wedi'i deilwra ymhellach i ysgogi gweithgaredd gweithredu yn y rhanbarthau.

⁶ <http://Cymru.gov.uk/about/cabinet/cabinetstatements/2014/8414016/?lang=en>

- 22 Mae'r patrwm darparu rhanbarthol a ddewiswyd ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol cynaliadwy yn cyd-fynd ag ôl-troed y Byrddau Iechyd Lleol ac fe'i bwriadwyd i hybu cydweithredu rhwng y Bwrdd Iechyd Lleol ac awdurdodau lleol yn ei ardal ôl troed er mwyn cyflawni nodau *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy*. Er mwyn atgyfnerthu'r cydweithio hwn, mae telerau grant 2014-15 yn cynnwys y gofyniad i ddatblygu llywodraethu rhanbarthol sy'n adlewyrchu'r strwythur llywio ac ymgysylltu cenedlaethol⁷ y Fforwm Partneriaeth (gwleidyddol) a'r Grŵp Arweinyddiaeth (gweithredol). Mae strwythur gweithredol i fod yn ei le erbyn 31 Ionawr 2015
- 23 Peth arall allweddol a gyflawnir o ganlyniad i'r grant rhanbarthol yw datblygu cynllun gweithredu rhanbarthol cynhwysfawr erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2014-15. Defnyddir y cynlluniau hyn ochr yn ochr â'r ymateb i'r ymgynghoriad ar gyfres 1 fel sail i ganfod unrhyw gymorth ychwanegol y mae ar y sector ei angen i hwyluso gweithredu.
- 24 Gwneir darpariaeth hefyd ar gyfer grantiau ar lefel genedlaethol i gefnogi ymgysylltu strategol a gwneud darpariaeth ranbarthol yn bosibl. Derbynywyr y grantiau cenedlaethol yw Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru a Chyddfederasiwn GIG Cymru, ac (am y tro cyntaf) y Gynghrair Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Fforwm Gofal Cymru. Mae'r grantiau olaf yn cydnabod cyfraniad allweddol y sectorau preifat a gwirfoddol i weithrediad llwyddiannus.

Cymorth ar gyfer gweithredu: cyfathrebu

- 25 Mae prosiect "Cyfleu'r Newidiadau", sy'n rhan o Raglen y Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy ar gyfer Cymru, yn neilltuo ffrwd gwaith yn gyfan gwbl i weithredu, sy'n cymryd lle ffrwd waith y Mesur Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) blaenorol.
- 26 Mae cynigion yn cael eu hystyried a'u coladu ar gyfer ymgyrch gwybodaeth i'r cyhoedd i'w chynnal yn ystod 2015-16, ac mae'r cynlluniau cyfathrebu ar gyfer gweddill y flwyddyn hon yn cynnwys amrywiaeth o weithgareddau wedi'u hanelu at awdurdodau lleol, darparwyr gofal annibynnol a staff y GIG, ynghyd â rhanddeiliaid a dinasyddion. Bydd negeseuon allweddol Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy yn parhau i gael eu lledaenu drwy'r amrywiaeth bresennol o sianeli, a'r rheiny a sefydlwyd fel rhan o'r prosiect cyfathrebu.

Cymorth ar gyfer gweithredu: hyfforddiant

- 27 Mae'r gofynion hyfforddi ar gyfer gweithredu wedi eu cynnwys yn y prosiect Tîm (gweithlu) Cyflawni Cryf a Hyderus o fewn Rhaglen y

⁷ <http://Cymru.gov.uk/topics/health/socialcare/partnership/?lang=en>

Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy. Mae rhaglen hyfforddiant y lefel gyntaf wrthi'n cael ei chynllunio ar hyn o bryd ar gyfer yr holl staff craidd a'r asiantaethau sy'n bartneriaid, gan gynnwys y GIG, sy'n rhan o'r gwaith o weithredu'r Ddeddf. Caiff y rhaglen hon ei chynhyrchu fel 'pecyn' sy'n barod i'w ddefnyddio, gyda fframwaith ar gyfer ei gyflwyno, a bydd rhaglen yn cael ei sefydlu i hyfforddi hyfforddwyr i gyflwyno'r pecyn hwn. Disgwylwch y bydd y don gyntaf o hyfforddiant yn dechrau yn y flwyddyn ariannol hon, gyda'r awdurdodau lleol yn chwarae rôl flaenllaw mewn cynllunio a darparu'r hyfforddiant gyda'u partneriaid, yn unol â disgwyliadau eu rôl yn Rhaglen Datblygu Gweithlu Gofal Cymdeithasol.

- 28 Ochr yn ochr â hyn, mae gwaith ar y gweill i sicrhau bod yr hyfforddiant a'r cymwysterau presennol wedi eu halinio'n briodol i'r Ddeddf yn ogystal â datblygu pecynnau hyfforddiant pwrpasol pellach i gefnogi elfennau penodol o'r Ddeddf. Bydd y rhain ar gael yn ystod 2015-16.
- 29 Mae swyddogion yn symud y gwaith hwn yn ei flaen mewn partneriaeth lawn gyda rhanddeiliaid allweddol gan gynnwys Cyngor Gofal Cymru, prifysgolion sy'n bartneriaid ac awdurdodau lleol, gyda chymorth cynllun cyffredinol sy'n cael ei ddatblygu i gydlynu'r gweithgaredd hwn.

Y prosiect gweithredu: llywodraethu

- 30 Sefydlwyd Prosiect a Bwrdd gweithredu o dan raglen Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy ar gyfer Cymru i lywio gweithgaredd cysylltiedig â gweithredu o fewn Llywodraeth Cymru. Mae'r prosiect yn canolbwyntio ar reoli datblygiad y pecyn o is-ddeddfwriaeth a'r codau ymarfer ategol sy'n deillio o'r Ddeddf, yr ymgynghoriad yn ei gylch, a'i ymddeddfiad. Mae hefyd yn cadw cysylltiad â gweithgarwch allweddol, cysylltiedig â gweithredu, sy'n cael ei arwain mewn manau eraill yn y Rhaglen.

Atodiad A

Gwneuthuriad y fframwaith deddfwriaethol dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 – Cyfres 1

Amseriadau Allweddol Cyfres 1

Ymgynghoriad

Tachwedd 2014 am 12 wythnos

Rheoliadau i'w gosod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Mai 2015

Dadleuon llawn ar reoliadau cadarnhaol

Mehefin-Gorffennaf 2015

Dod i rym

Ebrill 2016

Math o offeryn	Y Rhan Berthnasol o'r Ddeddf	Cyhoeddwyd yr adran dan	Testun	Teitl (arfaethedig)	Gweithdrefn
Rheoliadau	2 <i>(Swyddogaethau Cyffredinol)</i>	14	Asesu anghenion gofal a chefnogaeth i ofalwyr a gwasanaethau ataliol	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (asesiad poblogaeth) (Cymru) 2015	Negyddol
Rheoliadau	2	16	Hybu mentrau cymdeithasol	Rheoliadau Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (Menter Gymdeithasol, Cydweithredu a'r Trydydd Sector) (Cymru) 2015	Cadarnhaol
Cod ymarfer	2	145	Llesiant, Asesiad Poblogaeth, Atal, Hybu Mentrau Cymdeithasol a Darparu Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth	Cod Ymarfer a chanllawiau ar gyflawni swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol a threfniadau partneriaeth mewn perthynas â rhan 2 (Swyddogaethau Cyffredinol) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014	Fel yr eglurwyd yn Adran 146 (arbennig)
Rheoliadau	3 <i>(Asesu anghenion unigolion)</i>	30	Rheoliadau ynghylch asesu	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Asesiad) (Cymru) 2015	Negyddol

Cod ymarfer	3	145	Asesu anghenion unigolion	Cod ymarfer ar gyflawni swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol mewn perthynas â rhan 3 (Asesu anghenion unigolion) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014	Fel yr eglurwyd yn Adran 146 (arbennig)
Rheoliadau	4 <i>(Ateb anghenion)</i>	32	Penderfynu cymhwystra ac ystyried beth i'w wneud i ateb anghenion	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Cymhwystra) (Cymru) 2015	Cadarnhaol dros ben
Rheoliadau	4	50,51,52,53	Taliadau Uniongyrchol	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Taliadau Uniongyrchol) (Cymru) 2015	Negyddol
Rheoliadau	4	54(5) a 55	Cynlluniau Gofal a Chefnogaeth	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Cynllunio Gofal) (Cymru) 2015	Negyddol
Cod ymarfer	4	145	<i>Cymhwystra, cynllunio gofal a chefnogaeth a thaliadau uniongyrchol</i>	Cod ymarfer ynghylch cyflawni swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol mewn perthynas â rhan 4 (Ateb anghenion) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014	Fel yr eglurwyd yn Adran 146 (arbennig)
Rheoliadau	7 <i>(Diogelu)</i>	127(9)	Swyddogion wedi eu hawdurdodi i wneud cais am Orchmynion Amddiffyn a Chefnogi Oedolion	Rheoliadau Gorchmynion Amddiffyn a Chefnogi Oedolion (Swyddog Awdurdodedig) (Cymru) 2015	Cadarnhaol
Rheoliadau	7	133	Rheoliadau ynghylch y Bwrdd Cenedlaethol	Rheoliadau'r Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol 2015	Negyddol
Rheoliadau	7	134(1), (3) a (6) 135(4), 136(3), 138 a 139	Rhagnodi meysydd ar gyfer y Byrddau Diogelu newydd a materion cysylltiedig yn ymwneud â gweithrediadau'r Bwrdd	Rheoliadau'r Byrddau Diogelu (Swyddogaethau a Gweithdrefnau) (Cymru) 2015 Rheoliadau'r Byrddau Diogelu (Cyffredinol) (Cymru) 2015	Negyddol 135(4) - Cadarnhaol

Canllawiau Statudol	7	131 a 139	Gorchmynion Amddiffyn a Chefnogi Oedolion, y ddyletswydd i adrodd ac ymholi, Byrddau Diogelu a'r Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol	Arweiniad statudol mewn perthynas â rhan 7 (Diogelu) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014	Dim (Mae'n ofynnol ymgynghori â'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â'r arweiniad a roddir dan a.131)
Rheoliadau	9 <i>(Cydweithrediad a Phartneriaeth)</i>	166	Trefniadau partneriaeth	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Trefniant partneriaeth ar gyfer asesiadau poblogaeth) (Cymru) 2015	Cadarnhaol
Rheoliadau	11 <i>(Amrywiol a Chyffredinol)</i>	194 a 195	Preswylid cyffredin a dadleuon ynghylch preswylid cyffredin	Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Preswylid Cyffredin) (Llety a Bennwyd) (Cymru) 2015 Rheoliadau Gofal a Chefnogaeth (Dadleuon ynghylch preswylid cyffredin, etc.) (Cymru) 2015	Negyddol
Cod ymarfer	11	145	Oedolion a phlant mewn carchar, llety cadw ieuencid a llety mechniaeth, a Phreswylid Cyffredin	Cod ymarfer ar gyflawni swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol mewn perthynas â rhan 11 (Amrywiol a Chyffredinol) Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)	Fel yr eglurwyd yn Adran 146 (arbennig)

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

GOBLYGIADAU DEDDF GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A LLESIANT (CYMRU) I'R GIG YNG NGHYMRU

Mae elfennau allweddol Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) sy'n berthnasol i iechyd neu ddarparu gofal iechyd wedi'u nodi yn y paragraffau canlynol.

Adran 14: Aseu anghenion am ofal a chymorth, cymorth i ofalwyr a gwasanaethau ataliol

Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd Lleol asesu ar y cyd i ba raddau y ceir pobl y mae arnynt angen gofal a chymorth, neu ofalwyr y mae arnynt angen cymorth. Dylent hefyd asesu i ba raddau nad yw eu hanghenion yn cael eu diwallu, ac ystod a lefel y gwasanaethau sy'n ofynnol i ddiwallu eu hanghenion.

Mae'r adran hon hefyd yn sicrhau bod yr asesiad poblogaeth hwn yn cael ei ystyried fel rhan o fframweithiau cynllunio integredig ehangach.

Adran 15: Gwasanaethau ataliol

Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu gwasanaethau sydd wedi'u cynllunio i atal, oedi neu leihau'r angen am ofal a chymorth. Mae'n ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol ystyried pwysigrwydd cyflawni'r dibenion ataliol hyn wrth arfer eu swyddogaethau.

Adran 17: Darparu gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy

Mae'n ofynnol i Fwrdd Iechyd Lleol neu Ymddiriedolaeth y GIG ddarparu gwybodaeth i'r awdurdod lleol am y gofal a'r cymorth mae'n eu darparu yn ardal yr awdurdod lleol perthnasol.

Adran 29: Cyfuno asesiadau o anghenion ac asesiadau eraill

Caiff awdurdod lleol wneud asesiad o anghenion ar gyfer person ar yr un pryd ag y mae ef, neu gorff arall, yn gwneud asesiad arall. Caiff yr awdurdod lleol wneud yr asesiad arall ar ran y corff arall, neu ar y cyd ag ef (er enghraifft, y Bwrdd Iechyd Lleol neu Ymddiriedolaeth y GIG).

Adran 47: Eithriad ar gyfer darparu gwasanaethau gofal iechyd

Mae'r adran hon yn nodi na chaiff awdurdodau lleol ddarparu neu drefnu gwasanaethau neu gyfleusterau y byddai eu hangen o dan Ddeddf y GIG (Cymru) 2006 neu Ddeddf y GIG 2006, oni bai y byddai gwneud hynny'n rhan neu'n ategol i gamau gweithredu eraill oddi mewn i bwerau'r awdurdod lleol.

Adrannau 128 a 130: Dyletswydd i hysbysu am oedolion neu blant sy'n wynebu risg

Mae'r adran hon yn nodi ei bod yn ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG (fel partneriaid perthnasol) roi gwybod i awdurdodau lleol os oes ganddynt achos rhesymol i amau bod oedolyn neu blentyn yn wynebu risg.

Adran 134: Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion

Mae'r adran hon yn ymwneud â sefydlu Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion. Bydd rheoliadau'n pennu'r ardaloedd yng Nghymru lle bydd Byrddau Diogelu,

a bydd y Byrddau Iechyd Lleol perthnasol ac Ymddiriedolaethau perthnasol y GIG yn bartneriaid, ac felly bydd ganddynt gynrychiolwyr ar y Byrddau.

Adrannau 162-169: Cydweithredu, integreiddio gofal a chymorth a threfniadau partneriaeth

Mae Rhan 9 o'r Ddeddf yn ymwneud â chydweithredu a phartneriaeth. Mae Adran 162 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau gyda'u partneriaid perthnasol, sy'n cynnwys Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG, i hybu cydweithrediad. Mae'r cydweithrediad hwn yn ofynnol mewn perthynas ag oedolion sydd ag anghenion gofal a chymorth ac oedolion sy'n ofalwyr. Mae hyn yn cynnwys gwella llesiant, gwella ansawdd y gofal a'r cymorth ac amddiffyn oedolion sy'n wynebu risg o gam-drin neu esgeulustod.

Mae Adran 163 yn diwygio Deddf Plant 2004 ac yn nodi trefniadau i'r awdurdodau lleol hybu cydweithrediad gyda'u partneriaid perthnasol, gan gynnwys Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG. Mae hyn yn cynnwys gwella llesiant, gwella ansawdd y gofal a'r cymorth ac amddiffyn plant sy'n wynebu risg o gam-drin, esgeulustod a mathau eraill o niwed.

Mae Adran 164 yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG gydweithredu ag awdurdodau lleol a rhoi gwybodaeth iddynt, ar gais, i'w galluogi i arfer eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.

Mae Adran 166 yn galluogi i reoliadau gael eu datblygu i fanylu ar y trefniadau partneriaeth rhwng awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd. Bydd y rheoliadau'n cynnwys darpariaeth ar gyfer pennu pa awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd a ddylai gael trefniadau partneriaeth, ffurf y trefniadau partneriaeth, a'r dull o weithredu a rheoli'r trefniadau hyn, gan gynnwys rhannu gwybodaeth.

Mae Adran 167 yn darparu ar gyfer rheoliad i alluogi i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd dalu tuag at unrhyw wariant a wneir mewn perthynas â threfniadau partneriaeth o dan adran 166. Gallai hyn gynnwys gwneud taliadau'n uniongyrchol neu drwy

gyfrannu at gronfa gyfun. Hefyd, caiff awdurdod lleol a Bwrdd Iechyd ddarparu staff, nwyddau, gwasanaethau, llety neu adnoddau eraill at ddibenion trefniadau partneriaeth. Caiff rheoliadau wneud darpariaethau sy'n galw am sefydlu cronfa gyfun, i benderfynu ar y cyfraniadau i'w gwneud gan bartneriaid i'r gronfa gyfun. Bydd y rhain ar gyfer gwariant cysylltiedig â swyddi, gwasanaethau, gweinyddu neu unrhyw gostau eraill cysylltiedig â threfniadau partneriaeth.

Mae Adran 168 yn darparu pŵer i lunio rheoliad ar gyfer sefydlu byrddau partneriaeth, mewn perthynas â threfniadau partneriaeth. Mae'r rheoliadau'n gwneud darpariaeth ar gyfer manylu ar aelodaeth y byrddau partneriaeth (gan gynnwys Byrddau Iechyd), yr amcanion, y swyddogaethau a'r gweithdrefnau, ffurf yr adroddiadau, eu cynnwys, eu hamseru a'u cyhoeddi.

Mae Adran 169 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi ac adolygu'n rheolaidd ganllawiau ar waith partneriaeth mewn perthynas ag adran 166. Bydd hyn yn berthnasol i bartneriaid, sy'n cynnwys awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd. Bydd y canllawiau'n berthnasol hefyd i'r tîm neu'r person sy'n gwneud y trefniadau partneriaeth, ac unrhyw fyrddau partneriaeth sydd wedi'u sefydlu o dan adran 168.

Adran 171: Cwynion ynghylch gwasanaethau cymdeithasol

Mae Adran 171 yn caniatáu ar gyfer rheoliadau i wneud darpariaeth ar gyfer ystyried cwynion perthnasol i wasanaethau a ddarperir gan awdurdodau lleol. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau o dan adran 33 Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 neu adran 75 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006.

Adran 180: Gwasanaethau eirioli annibynnol ar gyfer cwynion am ofal lliniarol

Mae Adran 180 yn diwygio adran 187 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 i gynnwys cyfeiriad at wasanaethau eirioli annibynnol ar gyfer gofal lliniarol.